

Irma Grovell

DROMEN VAN HOLLAND

Rheia

UITGEVERIJ

Uitgeverij Rheia
2015

© Irma Grovell, 2015

Omslag en DTP: BuroBouws, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden.

Uitgeverij Rheia

Vroedschap 28

1412 NW Naarden

www.rheia.nl

info@rheia.nl

ISBN 9789492010100

Rheia

UITGEVERIJ

Opgedragen aan mijn soulsisters

*Sure found out the hard way that dreams don't always come through
'Midnight train to Georgia' - Gladys Knight & the Pips*

1

Ik keek omhoog in de kamer met het brommende geluid van de tl-verlichting waar ik uitgestrekt lag terwijl mijn onderbuik door mijn kleding heen onder het toezien van mama werd betast. Hij bromde wat. Hij droeg een schone witte jas over zijn ruitjesbroek. Hij liep naar zijn tafel en schreef voor de zoveelste keer een recept uit. Zijn achterovergekamde kuif vertoonde een krul. Hij deed zijn bril af en keek op. We konden vertrekken. Ik liep langzaam naast mama over de veranda van het twee verdiepingen tellende gebouw op de heuvel in de Colony. Hierboven was het lekker koel door de zeebries. Links van dit enorme complex lag de diepblauwe zee die aan deze kant van het eiland ruw was. Bij elk binnenkomende golf sloeg het water zo hard tegen het gesteente dat het water met een enorme kracht omhoog spatte. Af en toe nam de wind fijne druppeltjes mee die verfrissend aanvoelden. In de verte raakte de zee de blauwe hemel met hier en daar een schapenwolkje.

Voor mij lagen voor zover ik vanaf deze hoogte kon kijken witte huizen met veel groene bomen en bloeiende planten. In de verte ver boven de gebouwen stond een eenzame vuurtoren. Hier waren mama en ik op het zuiden van het eiland. De lange pijpen van de olieraffinaderij lieten donkere wolkjes met vuur vrij. De wind joeg ze overzee. We gingen de trap af. Over de smalle stoep volgde ik mama naar de enige halte in de buurt van het ziekenhuis. We moesten bij de halte wachten op een bus, taxi of bekende die zou stoppen om ons een lift te geven naar San Nicolas. Heen hoefden we

nooit lang te wachten. Bij de algemene halte stonden vaak taxi's klaar en als we geluk hadden, een bus. Hier reden wel auto's, maar het waren meestal Amerikanen die in deze wijk woonden en die stopten niet. Ik verveelde me, bedacht dat het hier een goede plek was om mama mijn vraag te stellen. Haar reactie was heftiger dan ik verwachtte.

'Nee, nee en nog eens nee.'

'Mama, er zijn al drie vriendinnen van me weg.'

'Niets mee te maken. Je maakt je school af. Je gezondheid moet eerst onder controle zijn want daar maak ik me grote zorgen over en daarna zien we wel. O, houd op met dat gesprong.' Ik hoorde haar irritatie. Ik hield op met springen, voor mij was het meer huppelen van het ene been op het andere.

'Maar mam, ik moet na dit jaar nog twee jaar wachten voordat ik examen kan doen.'

'Dat is dan toch goed? Je hebt de tijd om veel meer te leren. Nu moet je me met rust laten.'

'Maar mama.' De blik die mijn moeder me toewierp, grote ogen en trekken aan de zijkant van haar mond, spraken boekdelen. Ik hield mijn mond en schoorvoetend liep ik naar de hoek. Het lopen op de betonnen weg deed mijn boosheid wat verdwijnen. Ik kalmeerde en keek naar de overkant van de kruising waar een blanke vrouw met opgestoken blond haar en een zonnebril net haar huis verliet en in een auto stapte. Ze reed achteruit de straat op en zoefde weg in haar Buick. Op de veranda van het huis dat ze net had verlaten, kwam een donkere vrouw met een hoofddoek achter in haar nek geknoopt de deur uit. Ze had een bezem vast en veegde, keek op en zwaaide naar ons. Even later verdween ze en kwam terug met een emmer en dweilde de veranda. Ze liep achterom met de emmer en dweil. Ik ving een glimp van haar op toen ze kleding ophing op de waslijn. Ze deed precies hetzelfde werk wat wij thuis deden. Alleen hielp ik mama ermee. 'Mama, doet u dit soort werk?'

'Ja. Bij elk gezin hier in the Colony, zijn mensen in dienst. De een voor het huishouden en de ander voor de tuin. Dit is het soort werk dat jij gaat doen als jij je school niet afmaakt. Er is niets anders.'

'Maar dat doe ik al thuis.'

‘Ik hoop dat je begrijpt waarom ik erop hamer dat je naar school gaat en met een diploma op zak verder gaat met je leven.’

Een auto stopte, wat een glimlach op het gezicht van mijn moeder uitlokte. Het was een bekende die voor de raffinaderij werkte. Hij had pauze en reed naar huis om te eten. We stapten in want hij woonde twee straten verder. Ik groette en ging nukkig achterin zitten.

Thuis liep ik om het huis heen naar onze kleine veranda waar twee deuren op uitkomen. Ik plofte neer op de bank die op dat moment in de hete zon stond en met opgetrokken knieën keek ik boos naar de omgeving. Ik sloeg mijn armen om mijn benen heen en legde mijn kin op mijn knieën. Mijn hoofd was nat van de warmte van de zonnestralen. Ik voelde het zweet langs mijn gezicht stromen terwijl ik heen en weer wiegde. Dat rotte onkruid was behoorlijk gegroeid na het regenbuitje enkele weken geleden. De struikjes, o wat kan mij die struikjes schelen. Als mama ons in de tuin wilde houden dan moesten we ze met ons allen uit de grond gaan trekken.

Mama snapte er niets van. Dit was de tweede keer dat ik ‘nee’ hoorde. Ja, ik zou me toch alvast kunnen inschrijven bij het bureau in de stad? Iedereen wilde naar Holland, want daar kon je wat worden. Sommige jongens en meisjes die er al een paar jaar zaten, hadden via de Nederlandse Radio Omroep verteld dat ze het in Holland goed hadden. Daar in Holland had je kansen om te studeren om later een goede baan te krijgen. Onze Hollandse leraren vertelden ons dat op school. Ze zeiden dat er veel opleidingen waren en dat iedereen kon leren en worden wat hij of zij maar wilde en dat wilde ik ook. Ik wilde iemand worden.

School vond ik soms stom al wist ik dat het belangrijk was. Op het moment waren we bezig over Nederland en de Tweede Wereldoorlog. Een fijn onderwerp vond ik het niet want ik voelde vaak buikpijn. Soms had ik sterk de neiging om op te staan en weg te lopen uit de klas. Bij het leren voelde ik boosheid. Ik had graag de Duitse soldaten in handen willen krijgen en mores leren. Hoe konden ze Nederland zo bombarderen, de mannen wegvoeren om in Duitsland te werken of ze in kampen zetten. Joden, die een gele ster op hun kleding moesten vastmaken alleen maar om ze snel te herkennen. En dan die

concentratiekampen. Afschuwelijk. En ik zou ze nadrukkelijk willen vragen waarom de Nederlanders zulke honger moesten lijden. Dat was toch een rotstreek? Onze geschiedenisleraar op de middelbare school had verteld dat er mensen waren, die angstig Nederland doorkruisten op zoek naar eten. Ze fietsten overal naartoe op hun enige vervoermiddel als ze er een hadden. Soms werden hun fietsen afgepakt door Duitse soldaten of sympathisanten van de Duitsers en moesten ze verder lopen of werden ze gevangengenomen. Ik ben tegen de Duitsers en dat is de reden waarom ik niet de Duitse taal heb gekozen, maar de Spaanse. Nee, de oorlog had te veel leed. Gelukkig was dat voorbij.

Als we toch zoveel over Nederland moesten leren, waarom zou ik er dan niet heen kunnen? Bijna alles wat we op school leerden, was Nederlands; we hadden aardige en onaardige Nederlandse leraren, de lessen in de Nederlandse lesboeken gingen vaak over Nederland, er werd vanaf de kleuterschool Nederlands gesproken. Op het schoolplein liepen vaak spionleraren rond die opletten dat we alleen maar Nederlands spraken. Eens betrapte een leraar mij toen ik Engels sprak, ik kreeg straf en moest de volgende pauze binnenblijven. Ik zat in mijn eentje stevig te balen in de klas.

Ik begreep niet waarom Nederland ook Holland heette. Iedereen sprak over Holland, zelfs de leraren. In sommige schoolboeken stonden woorden als Nederlandse schepen, maar in andere stonden woorden als Hollands glorie. Ik gebruikte de twee namen door elkaar en niemand verbeterde me.

Ik stond op van de bank en deed twee stappen achteruit uit de brandende zon. Ik strekte mijn lange armen achter me. Mijn blouse zat vastgeplakt op mijn schouders en rug. Ik boog me voorover en pakte de zoom van mijn oude rok en wreef mijn gezicht droog. Voordat ik het losliet, keek ik van mijn voeten naar mijn benen. Ik was net zo lang als mama en toch behandelde ze me als een klein kind. Ik liep achter de bank heen en weer en schopte af en toe denkbeeldig tegen iets aan.

Soms mocht ik naar een feest, waar mama op de voorste rij bij de ouders zat om te zorgen dat die opgeschoten jongemannen mij niet afvoerden naar een of andere donkere plek. Mama zei steeds 'de jonge jongens ruiken hun pis en denken dat het parfum is'. Ik wist nog steeds niet wat die zin betekende. Ik vroeg het mama maar ze ging er nooit op in. Hoe kon pis nou naar parfum

ruiken? Ik snapte mama niet. Onbegrijpelijk dat ze dat zei, terwijl de jongens mij alleen maar aankeken of me naffloten. Nito was de enige jongen die ik leuk vond. Ruim een jaar was hij mijn stoere vriend, misschien omdat hij wat spanning in mijn leven had gebracht. Hij was naar Nederland vertrokken en we hielden contact door brieven te schrijven. Ik voelde me klein gehouden, vastgebonden. Ik veegde ruw met mijn blote arm mijn hoofd af. Niets mocht ik. Alleen naar school, zondags naar de kerk en thuis meehelpen met mijn jongere broertjes en zusjes. Ik moest mama overtuigen dat ik geen kind meer was. Ja, dat was een goed idee. Ik was vast van plan hier voorlopig niets meer over te zeggen en op te houden met mijn gehuppel.

Ik streek uit gewoonte de achterkant van mijn rok. O nee, alweer. Ik draaide mijn rok om en zuchtte. Douchen en omkleden om naar Machi te gaan.

Rheia
UITGEVERIJ